

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.І.
ВЕРНАДСЬКОГО

Навчально–науковий гуманітарний інститут
Кафедра державно-правових і гуманітарних наук

Звіт про роботу юридичної клініки
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського
за 2025–2026 навчальний рік

У 2025–2026 навчальному році Юридична клініка Навчально-наукового гуманітарного інституту під керівництвом Тетяни Макарової продемонструвала якісно новий рівень розвитку. Діяльність клініки була успішно синхронізована із сучасними тенденціями розвитку інституту медіації в Україні та Стандартами юридичних клінік України. До роботи клініки залучалися здобувачі вищої освіти бакалаврського рівня (1-4 курсів) та магістранти спеціальності 081 «Право». Програма роботи була повністю реалізована за двома основними семестровими векторами.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ЗА ТЕМАТИЧНИМИ
НАПРЯМКАМИ:

1. Нормативно-організаційна та наукова діяльність

На початку навчального року було успішно проведено оновлення внутрішньої документації та затверджено Нові Стандарти Юридичної клініки ТНУ. Важливим досягненням стало залучення студентів до наукової роботи: проведено заняття щодо вимог до написання наукових тез, за результатами якого клініцисти підготували публікації на всеукраїнській конференції. Окрему популярність серед студентства ТНУ мало прикладне

дослідження теми отримання податкової знижки на навчання, за яким було надано десятки реальних консультацій студентам нашого університету. Клініцисти прийняли участь в написанні тез до науково-практичних конференцій:

- VI Міжнародній науково-практичній конференції Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 107-ї річниці від дня заснування університету, що відбудеться 16 жовтня 2025 року;
- VII Міжнародній науково-практичній конференції Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 175-ї річниці від дня народження Ісмаїла Гаспринського – видатного кримськотатарського культурного та громадсько-політичного діяча, що відбудеться 31 березня 2026 року;
- Міжнародна науково-практична конференція «Право і довкілля: сучасні виклики сталого природокористування», Львів 30 квітня – 01 травня 2026 року.

2. Професійна деонтологія та інструменти правничої допомоги

Студенти молодших курсів успішно опанували специфіку юридичної професії, її види та суворі стандарти професійної культури юриста. Завдяки окремим заняттям з психологічних аспектів професійної діяльності та вивченню методів і інструментів правничої допомоги, консультанти навчилися грамотно, стримано та професійно взаємодіяти із заявниками, які звертаються за правовою допомогою.

3. Успішне впровадження інституту медіації (ADR)

Найбільш інноваційним та потужним блоком звітного року став курс «Вступ до медіації». Студенти детально вивчили теорію конфліктів, альтернативні способи їх вирішення та принципи класичної медіації. Клініцисти опанували практичні навички майстерності медіатора (комунікативні та медіаційні процедури), що дозволило клініці не лише консультивати, а й пропонувати клієнтам медіацію як дієвий та швидкий спосіб мирного врегулювання спорів.

4. Практика інтерв'ювання, консультивання та захисту прав громадян

У другому семестрі отримані знання з медіації та деонтології були повністю перенесені на практику консультування. Клініка активно приймала звернення громадян у сферах цивільного права (спадкові справи, договори), сімейного права (аліменти, захист прав дитини), житлових спорів та захисту прав споживачів, а також щодо соціального захисту військовослужбовців ветеранів та членів їх сімей. Студенти відпрацювали техніку інтерв'ювання, збору фактів та розробки чіткої правової позиції у справах.

5. Юридичне письмо (Legal Writing) та правова просвіта

Клініцисти розвинули навички у підготовці процесуальних документів (юридичних консультацій, позовних заяв, скарг, запитів). Також за звітний період було активовано напрямок Street Law — студенти розробили та провели інтерактивні правові заняття з надання юридичних консультацій військовослужбовцям, ветеранам, членам їх сімей щодо соціального і правового захисту.

6. Організація та проведення відкритих заходів:

- Міжнародний науково-практичний форум «Соціальна робота в умовах збройної агресії», 21 жовтня 2025 року.
- Міжнародний науково-практичний круглий стіл «Конституційні гарантії права на освіту в Україні: сучасні виклики та механізми правового забезпечення», 25 березня 2026 року. <https://tnu.edu.ua/uridicna-klinika/>
- Форум правничого мислення «Юридична логіка як основа професійної аргументації», 20.02.2026 року. <https://tnu.edu.ua/uridicna-klinika/>.
- Круглий стіл «Актуальні питання захисту соціальних прав військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей», 22 травня 2026 року. <https://tnu.edu.ua/uridicna-klinika/>.
- Круглий стіл «Міжнародна відповідальність та міжнародне правосуддя», 27 травня 2026 року. <https://tnu.edu.ua/uridicna-klinika/>.
- Круглий стіл «Військове право: адміністративно-правовий захист соціальних прав військовослужбовців та членів їх сімей», 29 травня 2026 року. <https://tnu.edu.ua/uridicna-klinika/>.

7. Проходження навчальної та виробничої практики:

Юридична клініка є однією із баз практики здобувачів освіти Університету відповідно до навчального плану та інших внутрішніх документів Університету з організації навчального процесу. Практика здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців в галузі права в Університеті та спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття та удосконалення спеціальних фахових компетентностей, практичних умінь і навичок за спеціальністю «Право». Під час проходження навчальної та виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти (бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти) оволоділи сучасними методами та формами організації діяльності юриста, формування у них професійних умінь і навичок для самостійної діяльності з правозастосування, розвитку професійного вміння приймати самостійні рішення в реальних життєвих ситуаціях, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань та їх творчого застосування у практичній діяльності, також брали активну участь у правозахисній та правопросвітній діяльності Юридичної клініки, спрямованої на забезпечення доступу представників соціально вразливих та малозабезпечених верств населення, а також військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей до безоплатної правової допомоги в Україні.

У навчальному році 2025-2026 на базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти пройшли практику:

- Навчальну практику здобувачі бакалаврського рівня вищої освіти 1 та 2 курсів в період з 26.01.2026 по 06.02.2026;
- Виробничу практику здобувачі бакалаврського рівня вищої освіти 3 та 4 курсів в період з 26.01.2026 по 27.02.2026;
- Виробничу практику здобувачі магістерського рівня вищої освіти в період 29.09.2025 по 21.12.2025 та з 25.05.2026 по 19.06.2026.

ВИСНОВКИ:

Робочий план Юридичної клініки на 2025–2026 навчальний рік виконано в повному обсязі. Завдяки інтеграції курсу медіації та нових стандартів, Юридична клініка значно зміцнила свій статус як провідного практично-навчального центру Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.

Керівник Юридичної клініки _____ Тетяна МАКАРОВА